

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 35.937/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 1er octobre 2003, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi "modifiant la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux et la loi du 22 mars 1993 relative au statut et au contrôle des établissements de crédit", a donné le 7 octobre 2003 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et modifié par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes:

"De hoogdringendheid wordt gerechtvaardigd door het feit dat de tweede witwasrichtlijn in principe uiterlijk tegen 15 juni 2003 in nationale wetgeving diende te worden omgezet. Terzake werd trouwens onder de vorige legislatuur op 15 januari 2003 een wetsontwerp in de Kamer ingediend welke evenwel niet meer werd behandeld (zie advies 33.914/2 van de Raad van State)."

*

* *

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2° des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel que remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Par ailleurs, le Conseil d'État a donné le 14 octobre 2002 l'avis 33.914/2 sur un avant-projet de loi modifiant la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux. En ce qui concerne les dispositions de l'avant-projet présentement examiné qui reproduisent celles de l'avant-projet ayant fait l'objet de l'avis 33.914/2, précité, le Conseil d'État ne peut que renvoyer à ce dernier avis. Seules les nouvelles dispositions ont été examinées par la section de législation.

*

* *

.../...

Formalités préalables

L'article 2, § 1, de la décision 98/415/CE du Conseil du 29 juin 1998 relative à la consultation de la Banque centrale européenne par les autorités nationales au sujet des projets de réglementation dispose que :

"Les autorités des États membres consultent la BCE sur tout projet de réglementation relevant de son domaine de compétence en vertu du traité, et notamment en ce qui concerne :

- les questions monétaires,
- les moyens de paiement,
- les banques centrales nationales,
- la collecte, l'établissement et la diffusion de données statistiques en matière monétaire, financière, bancaire, de systèmes de paiement et de balance des paiements,
- les systèmes de paiement et règlements,
- les règles applicables aux établissements financiers dans la mesure où elles ont une incidence sensible sur la stabilité des établissements et des marchés financiers."

L'avant-projet de loi modifiant la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux qui a fait l'objet de l'avis du Conseil d'État 33.914/2, précité, avait été soumis pour avis à la Banque centrale européenne⁽¹⁾.

L'avant-projet examiné n'est pas identique à cet avant-projet, même s'il n'en diffère pas fondamentalement. S'agissant d'un projet de réglementation différent, il devrait, du moins dans ces nouvelles dispositions, être à nouveau soumis à l'avis de la Banque centrale européenne, le cas échéant selon la procédure d'extrême urgence prévue par l'article 3, § 2, de la décision 98/415/CE, précitée.

⁽¹⁾ Doc. parl., Chambre, sess. 2002-2003, n° 50 2230/001.

Fondement juridique

Intitulé

Parmi les lois que l'avant-projet modifie, il y a lieu d'ajouter la loi du 6 avril 1995 relative au statut des entreprises d'investissement et à leur contrôle, aux intermédiaires financiers et conseillers en placements.

Dispositif

Article 2

L'article 2 et de multiples dispositions de l'avant-projet se réfèrent à la notion de "financement du terrorisme".

Selon l'exposé des motifs, cette notion doit être comprise au sens de la définition donnée par l'article 2, § 2, b), de la décision-cadre du Conseil de l'Union européenne du 13 juin 2002 relative à la lutte contre le terrorisme.

Cette décision-cadre devant être transposée par les États membres, il convient que le texte en projet définisse la notion⁽²⁾.

Article 39

Cette disposition habilite le Roi à fixer la date d'entrée en vigueur des articles 2, 20°, et 24 de la loi. Selon l'exposé des motifs :

"... il convient de permettre au Roi de fixer la date d'entrée en vigueur des articles 2, 20° et 24 qui concernent les entreprises de marché des marchés réglementés belges".

⁽²⁾ Comparer avec l'article 3 de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux, qui donne la définition du blanchiment.

L'avant-projet de loi examiné ne comporte pas d'article 2, 20°, et l'article 24 ne concerne pas spécifiquement les entreprises de marché. Il s'agit des articles 3, 3°, et 33, 2°, de l'avant-projet de loi. Toutefois, dans la mesure où de nombreuses dispositions de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers sont entrées en vigueur, cette habilitation devra faire l'objet d'une justification ou à défaut être omise.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	J. JAUMOTTE,	conseillers d'État,
Madame	M. BAGUET,	
Monsieur	J. KIRKPATRICK,	assesseur de la section de législation,
Madame	B. VIGNERON,	greffier.

Les rapports ont été présentés par MM. J. REGNIER, premier auditeur chef de section et M. JOASSART, auditeur adjoint.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

B. VIGNERON

Y. KREINS

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.937/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 1 oktober 2003 door de Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen", heeft op 7 oktober 2003 het volgende advies gegeven :

Overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en gewijzigd bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

De brief luidt aldus:

"De hoogdringendheid wordt gerechtvaardigd door het feit dat de tweede witwasrichtlijn in principe uiterlijk tegen 15 juni 2003 in nationale wetgeving diende te worden omgezet. Terzake werd trouwens onder de vorige legislatuur op 15 januari 2003 een wetsontwerp in de Kamer ingediend welke evenwel niet meer werd behandeld (zie advies 33.914/2 van de Raad van State)."

*

* *

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Overigens heeft de Raad van State op 14 oktober 2002 advies 33.914/2 gegeven over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld. Ten aanzien van die bepalingen van het thans onderzochte voorontwerp welke een herhaling zijn van de bepalingen van het voorontwerp waarover het genoemde advies 33.941/2 gegeven is, vermag de Raad van State alleen maar te verwijzen naar dit laatstgenoemde advies. Alleen de nieuwe bepalingen zijn onderzocht door de afdeling Wetgeving.

*

* *

.../...

Voorafgaande vormvereisten

Artikel 2, lid 1, van beschikking 98/415/EG van de Raad van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen bepaalt:

"De autoriteiten van de lidstaten raadplegen de ECB over elk ontwerp van wettelijke bepaling op de gebieden die krachtens het Verdrag onder de bevoegdheid van de ECB vallen, met name:

- monetaire aangelegenheden;
- betaalmiddelen;
- nationale centrale banken;
- het verzamelen, opmaken en verspreiden van monetaire, financiële en bankstatistieken, statistieken betreffende betalingssystemen en betalingsbalansstatistieken;
- betalings- en afrekeningssystemen;
- voorschriften voor financiële instellingen, voorzover die wezenlijk van invloed zijn op de stabiliteit van de financiële instellingen en markten."

Het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, waarover het meergenoemde advies 33.914/2 van de Raad van State is uitgebracht, was om advies voorgelegd aan de Europese Centrale Bank ⁽¹⁾.

Het onderzochte voorontwerp is niet identiek met dat voorontwerp, ofschoon het er niet fundamenteel van verschilt. Daar het om een onderscheiden ontwerp van regelgeving gaat, zou het, ten minste wat de nieuwe bepalingen ervan betreft, wederom om advies moeten worden voorgelegd aan de Europese Centrale Bank, desnoods volgens de procedure voor uitermate spoedeisende gevallen voorgeschreven in artikel 3, lid 2, van de voormelde beschikking 98/415/EG.

Rechtsgrond

Opschrift

De opsomming van wetten die door het voorontwerp worden gewijzigd, moet worden uitgebreid met de wet van 6 april 1995 inzake het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen, de bemiddelaars en beleggingsadviseurs.

⁽¹⁾ Gedr. st. Kamer, zitt. 2002-2003, nr. 50 2230/001.

Dispositief

Artikel 2

In artikel 2 en in talrijke bepalingen van het voorontwerp wordt gewerkt met het begrip "financiering van terrorisme".

Volgens de memorie van toelichting moet dat begrip worden verstaan in de zin van de definitie daarvan gegeven in artikel 2, § 2, b), van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding.

Vermits dat kaderbesluit omgezet moet worden door de lidstaten, behoort het begrip te worden gedefinieerd in de ontworpen tekst ⁽²⁾.

Artikel 39

Deze bepaling machtigt de Koning tot het bepalen van de datum waarop de artikelen 2, 20°, en 24 van de wet in werking treden. De memorie van toelichting luidt aldus:

"Er wordt voorzien in de mogelijkheid voor de Koning de datum van inwerkingtreding te bepalen van de artikelen 2, 20°, en 24, die betrekking hebben op de marktondernemingen van de Belgische gereguleerde markten."

Het onderzochte voorontwerp van wet omvat geen artikel 2, 20°, en artikel 24 geldt niet specifiek marktondernemingen. Het gaat om de artikelen 3, 3°, en 33, 2°, van het voorontwerp van wet. Toch zal doordat talrijke bepalingen van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten van kracht zijn geworden, die machtiging gerechtvaardigd moeten worden, zo niet moeten vervallen.

⁽²⁾ Vergelijk artikel 3 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	J. JAUMOTTE,	staatsraden,
Mevrouw	M. BAGUET	
de Heer	J. KIRKPATRICK,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	B. VIGNERON,	griffier.

De verslagen werden uitgebracht door de HH. J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd, en M. JOASSART, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

Y. KREINS